

I N F O R M A C I J A
O SAOBRAĆAJNO/PROMETNO-PREVENTIVNOJ AKCIJI
KONTROLE TEHNIČKE ISPRAVNOSTI PUTNIČKIH MOTORNIH
VOZILA
«ZIMA 2014 »

Sarajevo, decembar/prosinac 2014. godine

U periodu od 01.11.2014. godine do 20.11.2014. godine. Bosanskohercegovački auto-moto klub realizovao je akciju preventivne kontrole tehničke ispravnosti i pripreme motornih vozila za zimske uslove/uvjete vožnje pod nazivom “Zima 2014”, (u daljem tekstu akcija).

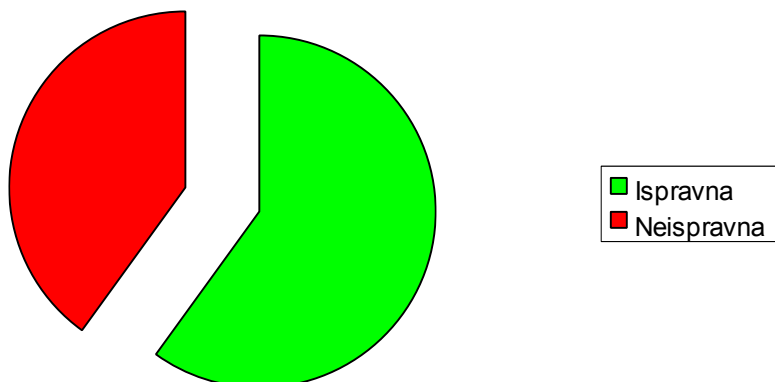
Akcija je imala za cilj preventivnu kontrolu uređaja i sklopova na motornim vozilima, te otklanjanje manjih nedostataka na licu mjesta od strane mehaničara Službe pomoći na cesti. Također cilj je bio da se u uslovima odvijanja saobraćaja izvrši snimanje stanja tehničke ispravnosti putničkih motornih vozila metodom slučajnog uzorka i ustanovi stanje ispravnosti voznog parka u Federaciji BiH i Brčko Distriktu.

Akcija je organizovana i realizovana u saradnji sa lokalnim auto-moto klubovima i saradnicima BIHAMK-a, na dvadesetpet (25) lokacija.

U Auto-moto klubovima i servisima - organizacionim jedinicama SPI-a, ovlaštene osobe (mehaničari) vršili su besplatnu pripremu vozila:

- ♦ kontrolu tekućina (tekućine za hlađenje, tekućinu akumulatora, motorno ulje,...)
- ♦ kontrolu pneumatika (pritisak, dubinu profila, opšti izgled i stanje,...)
- ♦ kontrolu svjetala i svjetlosne signalizacije sa kontrolnim i signalnim uređajima (stop svjetla, pokazivači pravaca, duga svjetla, kratka svjetla, svjetla za vožnju unazad, ...)
- ♦ kontrola uređaja i opreme koji omogućuju normalnu vidljivost iz vozila (prozori i stakla, vozačka ogledala, uređaj za provjetravanje i zagrijavanje vozila, ...)
- ♦ kontrola uređaja za upravljanje
- ♦ kontrola obavezne i zimske opreme

Za svako kontrolisano i pregledano motorno vozilo popunjen je obrazac “Formular pregleda i dijagnostike vozila”, a na osnovu kojih su grupisani nedostaci na vozilima. Ukupno je pregledano 557 vozila od čega je ustanovljena neispravnost na 223 motorna vozila što čini 40.04%, a ispravno je bilo 334 motornih vozila tj. 59.96 %.

Grafik 1. Procentualni prikaz ukupnog broja ispravnih/neispravnih vozila

Nakon analize rezultata akcije utvrđeno je da se **najveći broj neispravnosti uočenih tokom trajanja akcije odnosio na neispravnosti na električnim uređajima i signalizaciji sa učešćem od 35% od ukupnog broja neispravnih vozila, zatim na pneumaticima 18,8 %, dok su na trećem mjestu neispravnosti na motoru i pratećim uređajima sa učešćem od 11,2%.**

Ono što je zabrinjavajuće, a što je uočeno tokom akcije jeste činjenica da čak 178 vozača njih 32% od ukupnog broja kontrolisanih ne posjeduju obaveznu opremu u vozilu.

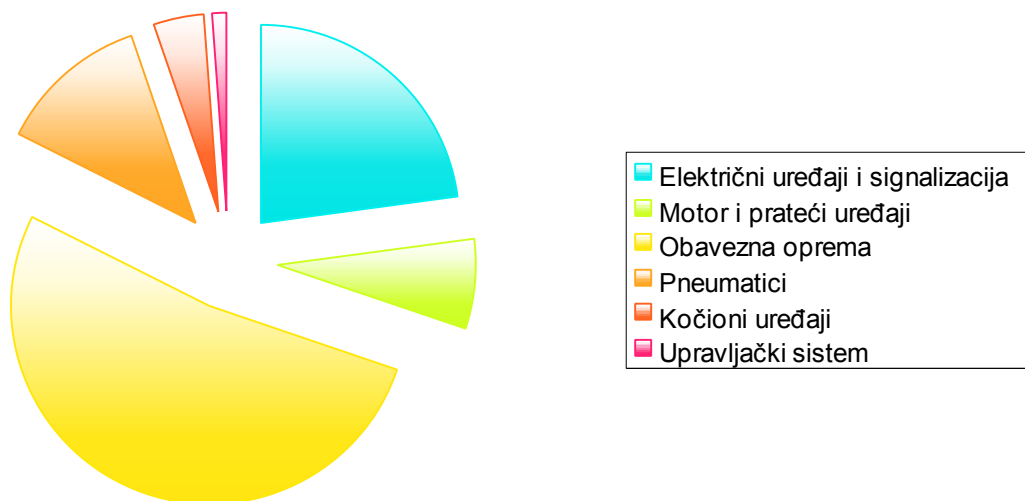
Neispravnosti na kontrolisanim vozilima svrstane su u šest (6) grupa

- Neispravnosti na sistemu za upravljanje,
- Neispravnosti na sistemu za kočenje,
- Neispravnosti na električnim uređajima i signalizaciji,
- Neispravnosti na motoru i pratećim uređajima ,
- Neispravnosti na pneumaticima,
- Nepotpuna oprema vozila.

i prikazane tabelarno i grafički:

	Upravljački mehanizam	Kočioni mehanizam	Električni uređaji i signalizacija	Pneumatici	Motor i prateći uređaji	Oprema vozila
Ukupan broj	4	14	78	42	25	178
Učešće %	1.8	6.27	35	18.8	11.2	79.8

Tabela 1. Neispravnosti na pojedinim sistemima motornih vozila u odnosu na ukupan broj neispravnih vozila

Grafik 2. Procentualni prikaz neispravnosti na pojedinim uređajima

U nastavku je data detaljnija analiza neispravnosti svih bitnijih komponenti vozila:

Jedna od komponenti od koje zavisi upravljivost i zaustavljanje vozila, a posebno u zimskim uslovima vožnje jesu gume. Unatoč njihovoj važnosti i zakonskoj obavezi posjedovanja zimskih ili guma sa oznakom M+S na pogonskim točkovima, kao i propisanoj dubina utora na gaznoj površini na sve četiri gume od najmanje 4 mm, tokom kontrole je utvrđeno da 42 vozila ili 18,8 % na pogonskim točkovima imaju ljetne gume i nedovoljnu dubinu profila. Govoreći o obaveznoj opremi i obaveznoj zimskoj opremi bitno je napomenuti da čak 88 kontrolisanih vozila odnosno 15,8 % vozila nije imalo lance za snijeg.

Svjetlosno-signalni uređaji omogućuju bolji prijem informacija iz okoline, kao i bolju uočljivost vozila od strane drugih učesnika u saobraćaju u uslovima smanjene vidljivosti. Tokom kontrole uočeno je da 20 vozila ili 3,59 % ima neispravna svjetla prednje svjetlosne grupe (duga i kratka), 7 vozila ili 1,26 % vozila neispravna zadnja svjetla, 9 vozila ili 1,6 % neispravna svjetla za vožnju unazad, dok 26 vozila ili 4,67 % imaju neispravne pokazivače pravca.

Govoreći o obaveznoj opremi 6 vozila ili 1,1% nije posjedovalo komplet rezervnih sijalica, 15 vozila ili 2,7 % bila su bez sigurnosnog trokuta, dok 36 vozača ili 6,46 % u svom vozilu nisu imali reflektirajući prsluk.

Za normalnu vidljivost iz vozila i bolji prijem informacija iz okoline neophodno je imati i čisto vjetrobransko staklo na vozilima. Tokom kontrole utvrđeno je da 74 vozila ili 13,3 % nemaju odgovarajuću tekućinu za pranje vjetrobranskog stakla, dok su kod 19 vozila ili 3,4% neispravne metlice brisača.

Ono što posebno zabrinjava, ako uzmemo u obzir razlog kontrolisanja vozila jeste činjenica da 10 vozila odnosno njih 1,2% nisu imali odgovarajuću količinu i kvalitet rashladne tekućine, dok je 27 pregledanih vozila odnosno njih 4,8% imalo neispravne uređaje za startovanje vozila.

Posmatrajući pojedine neispravnosti važno je napomenuti da su kontrolisana samo putnička motorna vozila metodom slučajnog uzorka i da uzorak kontrolisanih vozila nije adekvatno reprezentativan za cjelokupno stanje ispravnosti motornih vozila na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko (dio RS).

Upoređujući dobijene podatke sa podacima prikupljenim u ranijim sličnim akcijama (saobraćajno/prometno-preventivna akcija "Putujte sigurno"), može se zaključiti da je stanje sigurnosti putničkih motornih vozila u Federaciji BiH i Distrikta Brčko na približno istom nivou. Međutim, ukoliko posmatramo procentualno pojedine neispravnosti na vozilima, koje imaju izuzetan uticaj na sigurno saobraćanje/prometovanje vozila posebno u zimskim uslovima/uvjetima vožnje (obavezna zimska oprema, kočioni mehanizam, svjetlosno-signalni uređaji, ...), može se zaključiti da je **tehnička ispravnost vozila na cestama FBiH i Distrikta Brčko nezadovoljavajuća.**

Sektor za informisanje i dokumentaciju